

Enkele feiten en gegevens met betrekking tot Zorgzone Centrum-West

Nu de zorgzones in het Brussels Gewest zijn opgezet, leek het ons nuttig om **enkele feiten en cijfers te presenteren die licht werpen op bepaalde aspecten van de sociaaleconomische realiteit van die zones**. Het zijn geen exhaustieve gegevens, maar ze belichten wel een aantal specifieke kenmerken van het gebied die bijdragen aan een beter begrip van de kwesties die er spelen.

De statistieken op zichzelf definiëren de behoeften van de zorgzone niet, laat staan de middelen die beschikbaar zijn om daarin te voorzien. Ze zeggen bijvoorbeeld niets over lokale initiatieven die al iets proberen doen aan de genoemde omstandigheden. Ze helpen hooguit om zowel de aard als de omvang van de behoeften vast te stellen en bijgevolg prioriteiten te stellen voor acties om daaraan tegemoet te komen.

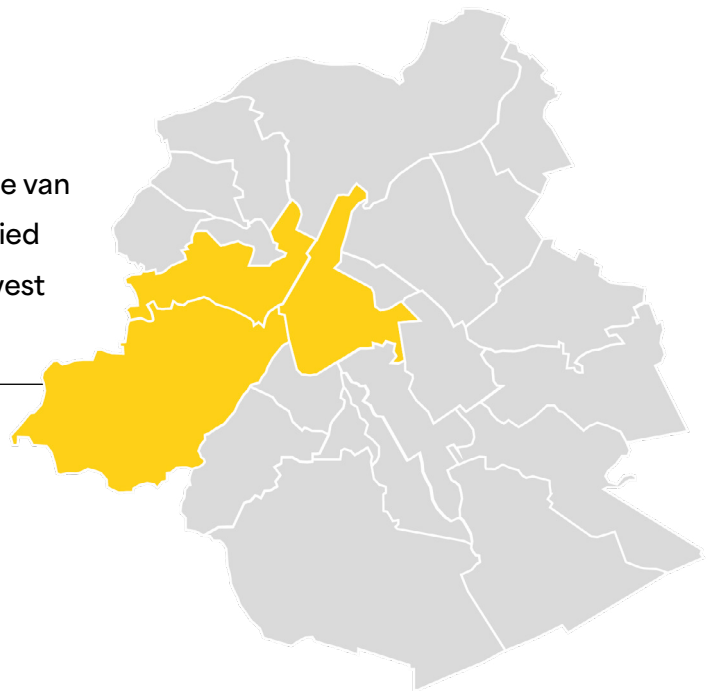
De meeste informatie hieronder is afkomstig uit de 'Zoom op...', gepubliceerd door het BISA (Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse) en het Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, evenals uit andere documenten en databases van het Observatorium. >> Naar alle publicaties 'Zoom op de gemeenten': <https://bisa.brussels/publicaties/zoom-op-de-gemeenten>

Algemene gegevens

Zorgzone Centrum-West bestaat uit **drie gemeenten: Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek en een deel van Brussel-Stad, namelijk de 'Vijfhoek', de 'Noordwijk' en de Europese wijk.**

Deze zorgzone omvat zeventien wijken waarvan er negen (Historisch Centrum, Anneesens, Marollen, Weststation, Kuregem, Centrum-Wayez, Peterbos, Karreveld en Noord) specifieke financiering ontvangen in het kader van een Lokaal Welzijns- en Gezondheidscontract (LWGC) dat tussen de OCMW's en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) wordt gesloten om acties uit te voeren voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

Deze zorgzone heeft een oppervlakte van **33,6 km²**, wat 21% van het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigt.

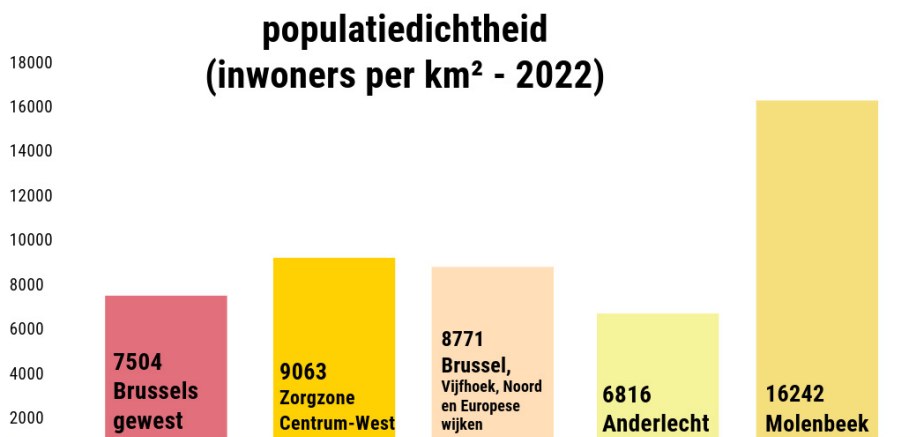

Populatie

In 2022 telde de zorgzone **304.523 inwoners**, een kwart van de bevolking van het Brussels Gewest. De bevolkingsdichtheid was dus 9.063 inwoners/km², vergeleken met het gewestelijk gemiddelde van 7.504 inwoners/km². Die grote dichtheid is vooral uitgesproken in de gemeente Molenbeek, waar er 16.242 inwoners per km² wonen.

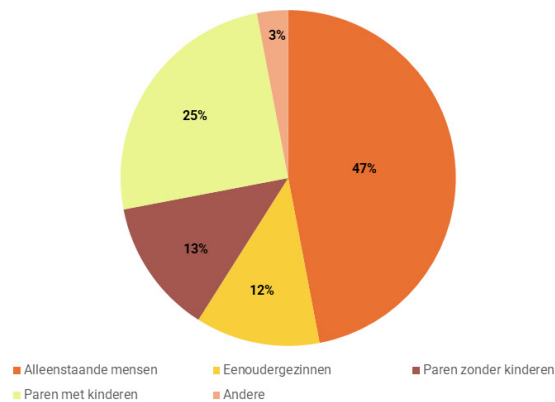
Jongeren onder de 18 jaar maken 25% uit van de bevolking van de zorgzone, wat in de hele Brusselse bevolking 22% is. Daarentegen maken 65-plussers 12% uit van de bevolking van de zorgzone, vergeleken met 13% van de bevolking binnen het hele gewest. De bevolking van de zorgzone is dus (iets) jonger dan het gewestelijke gemiddelde.

Bovenstaande cijfers hebben betrekking op de officiële bevolking; sommige mensen die er wel aanwezig zijn, worden niet meegeteld, zoals asielzoekers, mensen die niet rechtmatig in de registers zijn ingeschreven, diplomaten enz. Enkel via indirecte bronnen kunnen we de omvang van die populatie inschatten; dat is in het bijzonder het geval voor het gebruik van dringende medische hulp (DMH), rekening houdend met het feit dat de mechanismen om toegang te krijgen tot DMH soms verschillen van het ene OCMW tot het andere.

Brussel-Stad is de gemeente die het meest gebruik maakt van DMH. Ongeveer 60% van het aandeel in DMH van het Brussels Gewest komt voor rekening van zorgzone Centrum-West. Er is dus een aanzienlijk deel van de bevolking dat niet officieel wordt meegeteld in deze zorgzone.

huishoudtypes in 2022

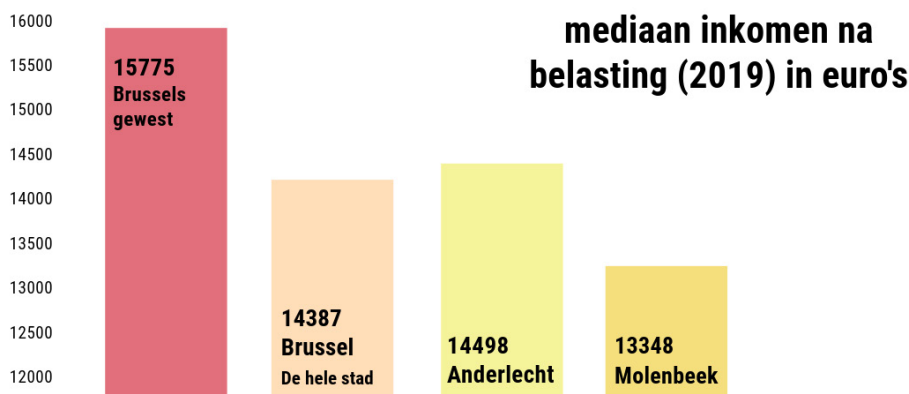
In zorgzone Centrum-West bestaat 47% van de gezinnen uit alleenstaanden en 12% uit eenoudergezinnen. Die verhoudingen liggen dicht bij de verhoudingen op gewestelijk niveau. Molenbeek springt er echter uit met een hoger aandeel gezinnen met kinderen.

Daarnaast is het aandeel van personen met een buitenlandse nationaliteit 38% voor Brussel-Stad (met inbegrip van de delen die niet bij zorgzone Centrum-West horen), 33% voor Anderlecht en 28% voor Molenbeek. Het gewestelijke gemiddelde is 36%, waarvan bijna twee derde afkomstig is uit de Europese Unie.

Sociale en economische gegevens

Het mediane huishoudinkomen (na belastingen) in de gemeenten van de zorgzone is lager dan de gewestelijke mediaan, met Molenbeek als laagste (15% lager dan het gewestelijke mediane inkomen). Er zijn ook grote verschillen tussen de wijken van de eerste en de tweede kroon. Wijken van de eerste kroon liggen dicht bij het centrum. Ze zijn dichter bevolkt en vaak meer achtergesteld. Wijken van de tweede kroon liggen verder van het centrum, zijn dunbevolkter en vaak meer welvarend.

24% van de bevolking van de zorgzone ontvangt een uitkering (werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of sociale bijstand). Van de jongvolwassenen tussen 18 en 24 jaar ontvangt 23% een uitkering, een veel hoger percentage dan in het Brussels Gewest (18%). Dat percentage verschilt echter van gemeente tot gemeente: het is het hoogst in Molenbeek (32%) en het laagst in Anderlecht (19,4%).

Van de beroepsbevolking tussen 18 en 64 jaar in de zorgzone ontvangt 24% een uitkering, vergeleken met 21,6% in het hele gewest. Op gemeentelijk niveau springt Molenbeek eruit met het hoogste percentage (31%).

26% van de 65-plussers in de zorgzone ontvangt een uitkering. In Molenbeek bedraagt dat percentage 28%.

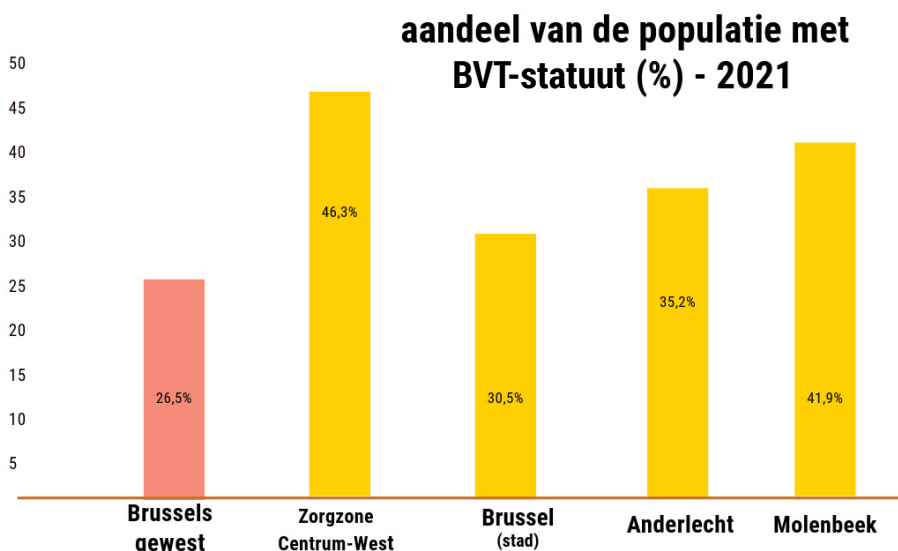
Tussen 2011 en 2021 daalde het percentage mensen met een werkloosheidsuitkering in het Brussels Gewest, terwijl het percentage mensen met een leefloon of een gelijkwaardig inkomen relatief stabiel bleef. De gemeenten Anderlecht en Molenbeek vormen echter een uitzondering op die algemene vaststelling; het percentage mensen met een leefloon of gelijkwaardig inkomen is er zelfs gestegen, vooral bij de bevolking tussen 18 en 24 jaar.

BVT-statuut

Het statuut Begunstigde van een verhoogde tegemoetkoming (BVT) verhoogt het deel van de zorgkosten dat door de sociale zekerheid wordt gedekt en verlaagt dus het remgeld (het deel van de zorgkosten dat door de begunstigde wordt betaald). Dat statuut is een goede indicator om het aandeel van de bevolking met een laag inkomen te schatten.

In zorgzone Centrum-West heeft 35% van de bevolking het BVT-statuut (32% van de mannen en 37% van de vrouwen). Dat aandeel ligt boven het gewestelijke gemiddelde van 26,5% en is vooral hoog in Molenbeek (41,9%).

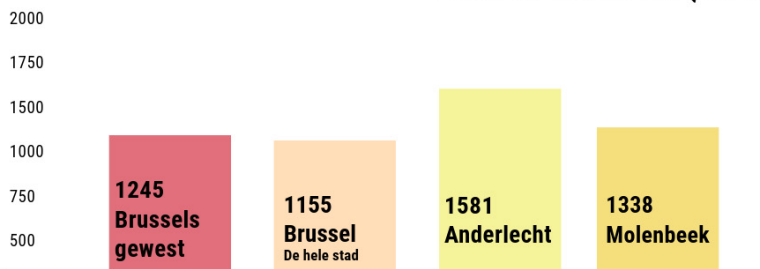

Gezondheid

De levensverwachting in het Brussels Gewest is 84 jaar voor vrouwen en 79 jaar voor mannen. In zorgzone Centrum-West is die overall lager dan het gewestelijke gemiddelde: 83,2 jaar (vrouwen) en 78,8 jaar (mannen) in Brussel-Stad (volledige gemeente); 82,8 jaar (vrouwen) en 78,1 jaar (mannen) in Anderlecht; 82,6 jaar (vrouwen) en 78,5 jaar (mannen) in Molenbeek.

De belangrijkste oorzaken van vroegtijdige sterfte - d.w.z. vóór de leeftijd van 75 jaar - zijn in volgorde: kanker (voornamelijk van de longen, bronchiën, het strottenhoofd en de luchtpijp), hartaandoeningen, chronische ademhalingsaandoeningen, cerebrovasculaire aandoeningen, chronische leveraandoeningen en zelfdoding. Merk op dat de ziekten verband houden met sociale omstandigheden en levensstijlen, die beïnvloed kunnen worden door sociale, economische en culturele factoren: roken, voeding, alcoholgebruik, een zittende levensstijl en geestelijke gezondheidsproblemen. De prevalentie voor de meeste van de ziektegroepen in zorgzone Centrum-West is hoger dan het gewestelijke gemiddelde. Daarbij komen chronische ziekten zoals diabetes, hartaandoeningen en chronische obstructieve longaandoeningen (COPD), waarvan de prevalentie hoger is in zorgzone Centrum-West dan in het volledige Brusselse gewest.

gestandaardiseerde prevalentie van chronische hartziekten per 100.000 inwoners (2020)

gestandaardiseerde prevalentie van chronische obstructieve bronchitis per 100.000 inwoners (2020)

